



รายละเอียดของหลักสูตร หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต  
สาขาวิชาการสื่อสารวิทยาศาสตร์และสุขภาพ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2557

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ  
คณะ/สถาบัน/สำนัก วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อหลักสูตร

ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย : หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารวิทยาศาสตร์และสุขภาพ

ภาษาอังกฤษ : Master of Arts Program in Science and Health Communication

2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ภาษาไทย ชื่อเต็ม : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารวิทยาศาสตร์และสุขภาพ)

ชื่อย่อ : ศศ.ม. (การสื่อสารวิทยาศาสตร์และสุขภาพ)

ภาษาอังกฤษ ชื่อเต็ม : Master of Arts (Science and Health Communication)

ชื่อย่อ : M.A. (Science and Health Communication)

3. วิชาเอก/แขนงวิชา

ไม่มี

4. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

5. รูปแบบของหลักสูตร

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารวิทยาศาสตร์และสุขภาพ ที่เปิดสอนเป็นหลักสูตรระดับปริญญาโท 2 ปี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

6. อาชีพที่ประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในการประกอบอาชีพในสายงานด้านการสื่อสารทั้งในองค์กร ภาครัฐและองค์กรเอกชนได้ดังนี้

8.1 ปฏิบัติงานในองค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและวิทยาศาสตร์ ซึ่งจำเป็นต้องใช้ทักษะในการ สื่อสารและการผลิตสื่อเพื่อการสื่อสาร ได้แก่ นักประชาสัมพันธ์ประจำโรงพยาบาล ศูนย์บริการสุขภาพ หรือ พิพิธภัณฑสถานวิทยาศาสตร์ ผู้ปฏิบัติงานด้านการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพและวิทยาศาสตร์ของหน่วยงาน ต่าง ๆ

8.2 ปฏิบัติงานในองค์กรเอกชน ที่ดำเนินธุรกิจซึ่งเกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และสุขภาพ เช่น เจ้าหน้าที่สื่อ องค์กรประจำโรงพยาบาลเอกชน นักประชาสัมพันธ์ นักสื่อสารการตลาดของสถานเสริมความงามและสถาบันส่งเสริม สุขภาพเอกชน ผู้แทนจำหน่ายเครื่องมือและอุปกรณ์การแพทย์ ผู้นำเสนอข้อมูลยา (Medical Representative) แก่ แพทย์ และวิธีการใช้ยาที่ถูกต้องแก่แพทย์ ตอบข้อซักถามและข้อสงสัยเกี่ยวกับยา เพื่อให้แพทย์สามารถจ่ายได้อย่าง ถูกต้อง และให้ผลการรักษาที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด รวมทั้ง ผู้แทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ ผลิตภัณฑ์เสริม อาหารและเวชสำอางค์ นักเขียนหรือคอลัมนิสต์ประจำนิตยสารสุขภาพ ซึ่งอาชีพดังกล่าวมานั้น นอกจากจำเป็นต้องมี ความรู้ทางด้านสุขภาพและวิทยาศาสตร์แล้วยังจำเป็นต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดีเพื่อสร้างความเข้าใจได้อย่างถูกต้อง ด้วย

8.3 ประกอบอาชีพในองค์กรระดับชาติและระดับโลกที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ สุขภาพ และชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม เช่น เจ้าหน้าที่องค์การอนามัยโลก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ หรือแม้แต่องค์กรพัฒนาเอกชนต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า สมาคมองค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อการป้องกันและ แก้ไขปัญหาหายาเสพติด ภาคพื้นเอเชีย-แปซิฟิก เป็นต้น ซึ่งจำเป็นต้องมีทักษะในการสื่อสารและการผลิตสื่อเพื่อเผยแพร่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจขององค์กร

## หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

### 1. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

#### 1.1 ปรัชญา

การสื่อสารวิทยาศาสตร์และสุขภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

#### 1.2 ความสำคัญ

หลักสูตรการสื่อสารวิทยาศาสตร์และสุขภาพ เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นจากแนวคิดการบูรณาการศาสตร์ ต่างๆ เข้าด้วยกัน โดยอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงความรู้ในศาสตร์ด้านต่างๆ ทั้งในฐานะผู้ส่งสาร (Sender) และในฐานะผู้รับสาร (Receiver/ Reader) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะความรู้ในด้านวิทยาศาสตร์ และสุขภาพ ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตและอยู่ในความสนใจของประชาชนในสังคม เนื่องจากองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และ สุขภาพซึ่งจัดเป็นเรื่องใกล้ตัวนั้น มักถูกมองว่าเป็นเรื่องทางวิชาการ มีความเฉพาะทางทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งยาก

ต่อการทำความเข้าใจของผู้คนทั่วไป จึงจำเป็นต้องใช้วิธีการที่มีประสิทธิภาพและเครื่องมือที่เหมาะสม ผ่านกระบวนการสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมาย ทั้งในระดับปัจเจกบุคคล และในระดับสังคม

ในปัจจุบันศาสตร์ด้านการสื่อสารได้ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดวิธีคิด และแนวปฏิบัติของคนในสังคมอย่างแพร่หลาย ถึงแม้หลายคนอาจมองว่าการสื่อสารเป็นเรื่องใกล้ตัวและทุกคนสามารถสื่อสารไปยังบุคคลอื่น ๆ ได้ แต่การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างประสิทธิผลตามที่คู่สื่อสารทั้งสองฝ่ายต้องการนั้น จำเป็นต้องอาศัยทักษะในการสื่อสารของผู้ส่งสาร (Sender) อิทธิพลของเนื้อหาสาร (Message) ช่องทางการสื่อสาร (Channel) ที่เหมาะสม และผู้รับสาร (Receiver) ที่มีความกระตือรือร้น ดังนั้น กระบวนการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจึงไม่สามารถเกิดขึ้นได้โดยปราศจากการเรียนรู้ถึงหลักการสื่อสารและแนวทางในเชิงปฏิบัติที่เหมาะสม โดยผู้ส่งสารจำเป็นต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของทั้งกระบวนการสื่อสารที่ส่งผลต่อผู้รับสารให้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการสื่อสารในประเด็นที่ยากต่อความเข้าใจของผู้คน และเป็นประเด็นที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังเช่น องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และสุขภาพ เป็นต้น

ขอบข่ายของหลักสูตรการสื่อสารวิทยาศาสตร์และสุขภาพนี้ จะเป็นการเรียนรู้และประยุกต์ใช้ความรู้และเทคนิคทางการสื่อสารเพื่อนำเสนอเนื้อหาด้านวิทยาศาสตร์และสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งการสื่อสารในเชิงสังคม และการสื่อสารเชิงธุรกิจ โดยในการสื่อสารเชิงสังคมนั้นจะมุ่งเน้นถึงกระบวนการและเทคนิควิธีการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์อันมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมถึงการเผยแพร่และรณรงค์ส่งเสริมสุขภาพ และสุขภาพที่ดีให้กับประชาชน ด้วยรูปแบบและวิธีการสื่อสารที่เหมาะสม สำหรับในด้านการสื่อสารเชิงธุรกิจนั้น จะมุ่งเน้นถึงกระบวนการและเทคนิควิธีในการสื่อสารองค์กร การประชาสัมพันธ์ การโฆษณา การสื่อสารการตลาด ตลอดจนแนวคิดและเทคนิคในการผลิตสื่อในรูปแบบต่างๆ ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

การจัดหลักสูตรและรายวิชาจะยึดหลักการบูรณาการศาสตร์ด้านการสื่อสารรูปแบบต่างๆ เข้ามาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ และสุขภาพ ในลักษณะสหสาขาวิชา (Multi disciplinary) ตลอดจนนำไปสู่การบูรณาการศาสตร์ด้านการสื่อสารให้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งขององค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และสุขภาพ โดยการผลิตผลงานกันขององค์ความรู้ (Interdisciplinary) จากศาสตร์ด้านการสื่อสาร และศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์และสุขภาพ ในรูปแบบของการวิจัย หรือชิ้นงาน/ โครงการเชิงสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และสุขภาพ เพื่อให้ผู้ที่ศึกษาเป็นผู้ที่มีความชัดเจน และครบถ้วนในสิ่งที่สนใจและต้องการศึกษา ทั้งนี้ หลักสูตรนี้เน้นการนำความรู้ซึ่งมีความร่วมสมัยทั้งองค์ความรู้จากในประเทศ และองค์ความรู้จากต่างประเทศมาใช้ให้เป็นประโยชน์มากที่สุดในการศึกษาวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นองค์ความรู้ซึ่งมีความเหมาะสมกับบริบทของสังคมไทยในปัจจุบัน

### 1.3 วัตถุประสงค์

เพื่อผลิตมหาบัณฑิตสาขาการสื่อสารวิทยาศาสตร์และสุขภาพที่มีคุณลักษณะดังนี้

1. สามารถผสมผสานความรู้ทางวิทยาศาสตร์หรือสุขภาพกับกระบวนการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต
2. มีศักยภาพในการวิจัยและสามารถเลือกใช้งานวิจัยมาประยุกต์ในการสื่อสารเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต
3. สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมการสื่อสารวิทยาศาสตร์และสุขภาพ
4. มีคุณธรรมและจริยธรรมต่อวิชาชีพและสังคม

## รายวิชาเรียน

### 1. หมวดวิชาแกน กำหนดให้เรียน 9 หน่วยกิต ดังนี้

สสส 501	การวิจัยเพื่อการสื่อสารวิทยาศาสตร์และสุขภาพ	3(2-2-5)
SHC 501	Research in Science and Health Communication	
สสส 502	จรรยาบรรณและกฎหมายทางการสื่อสารวิทยาศาสตร์และสุขภาพ	3(3-0-6)
SHC 502	Ethics and Law in Science and Health Communication	
สสส 503	สื่อบูรณาการเพื่อการสื่อสารวิทยาศาสตร์และสุขภาพ	3(2-2-5)
SHC 503	Integrated Media for Science and Health Communication	

### 2. หมวดวิชาเอก (ตัวอย่างวิชา)

#### 2.1 วิชาบังคับ กำหนดให้เรียน 9 หน่วยกิต ดังนี้

สสส 512	โครงการบูรณาการการสื่อสารวิทยาศาสตร์และสุขภาพ	2(1-2-3)
SHC 512	Integrated Projects for Science and Health Communication	
สสส 513	สัมมนาการสื่อสารวิทยาศาสตร์และสุขภาพ	1(0-2-1)
SHC 513	Seminar in Science and Health Communication	

#### 2.2 วิชาเลือก กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต ดังนี้

สสส 522	ความคิดรวบยอดทางการสื่อสาร	2(1-2-3)
SHC 522	Communication Concept	
สสส 525	การสื่อสารวิทยาศาสตร์เพื่อเยาวชน	3(2-2-5)
SHC 525	Science Communication for Youth	
สสส 528	การสื่อสารวิทยาศาสตร์เพื่อชุมชน	3(1-4-4)
SHC 528	Science Communication for Community	
สสส 529	สื่อเพื่อพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์	3(1-4-4)
SHC 529	Media for Science Museum	
วษ 501	วิทยาศาสตร์บูรณาการ	3(3-0-6)
SCE 501	Integrated Science	

### 2.3 วิชาปรับพื้นฐาน กำหนดให้เรียนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

นิสิตที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ทางวิทยาศาสตร์ หรือ วิทยาศาสตร์สุขภาพ หรือ ความรู้ทางการสื่อสารต้องเรียนรายวิชาปรับพื้นฐาน โดยกำหนดให้เรียนในรายวิชาเพิ่มเติม ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต โดยคณาจารย์ในสาขาวิชาเป็นผู้กำหนดให้จากหมวดวิชาเลือก

### 3. ปริญญาโท จำนวน 12 หน่วยกิต

สสส 539 ปริญญาโท

12 หน่วยกิต

SHC 539 Thesis